

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 14. avgusta 1930. Telefon št. 2552.

ŠTEV. 94.

Reforma zakona o davku na poslovni promet.

Nov zakon o skupnem davku na poslovni promet. — Omejitev števila davčnih obvezancev. — Enkratno davčno breme. — Izrecno dovoljena prevalitev skupnega davka. — Strokovne komisije z obširnimi pravicami za prilagoditev določil zakona.

Nj. Vel. kralj je podpisal 12. julija t. l. zakon o skupnem davku na poslovni promet, s katerim se izpopolnjujejo in izpreminjajo določbe zakona o davku na poslovni promet in njegove kasnejše izpremembe.

Sedanji davek na poslovni promet, ki se pobira že od srede 1921. leta, je bil predmet stalnih in pogosto prav upravičenih pritožb vseh gospodarskih krogov.

Promet dobrin je po sedanjem zakonu obremenjen vsakokrat, ko prehaja iz rok ene osebe v posest druge. V promet izročeno blago mora iti čisto, preden pride do konzumenta, preko 5 do 6 posrednikov. Tako konstruirani davek je moral pri strogem izvajanju ogromno podražiti življenje, kajti pri vsakem prehodu blaga iz rok enega posrednika v roke drugega se je blago podražilo za 1 odst., kolikor znaša davek na poslovni promet.

Naša država ni edina, ki je uvedla tako konstruirani davek na poslovni promet. Ako abstrahiramo od neznanih nijans formalne strani, so ta davek in to obliko kljub za promet neugodnih sestavin uvedle mnoge druge države, predvsem Francija, Nemčija, Belgija, Češkoslovaška, Madžarska in Italija.

Odkar je bila ta davčna oblika pri nas uvedena, so se začeli skoro dnevno oglašati glasovi o njenih škodljivih posledicah. Mi smo o tem nešteto pisali. Da se čim bolj ustreže tem upravičenim pritožbam vsaj deloma in da se dosedanji zakon o davku na poslovni promet reformira po željah gospodarskih krogov, je bil sprejet gori navedeni zakon, ki naj tem pritožbam gospodarskih krogov v mnogočem ugotovi ter olajša to breme, ne da bi bili s tem fiskalni interesi države oškodovani.

Novi zakon je okvirni zakon, a g. ministru financ so dana pooblastila, da sme z naredbami z zakonsko močjo ta zakon izdelati ter ga v soglasju z gg. ministri in po predhodnem zaslišanju gospodarskih krogov uveljaviti. Osrednja misel davčnotehnične reforme te davčne oblike je v tem, da osredotoči davčno obvezo na eno mesto in na eno osebo za vse prometne izpremembe, ki dolete v gospodarskem življenju posamezno blago v neizpremenjeni obliki. To velja za ves promet, ki mu je podvrženo blago na potu od proizvajalca ali od uvoza do konzumenta.

Nadalje predvideva novi zakon enkratno davčno breme (pavšal!) in to na enem mestu in za eno prometno osnovo ne glede na to, ali je prometna pot daljša ali krajša od določene povprečne poti.

Iz te osrednje misli izhaja druga misel, ki naj omeji obseg davčnih obvezancev te davčne oblike na čim manjše število. Skupni davek naj obsega po možnosti s posebnim ozirom na davčno tehniko ne samo promet (nabavke) blaga v neizpremenjenem stanju od proizvajalca ali uvoza do konzumentov (takozv. trgovske faze), temveč tudi nabavke predproizvodov, ki so potrebni ali ki jih uporabljajo za izdelavo zadevnega blaga. Nadalje

spadajo semkaj nabavke kasnejših proizvodov, ki so sestavljene iz blaga, podvrženega skupnemu davku.

Čimbolj bodo gospodarski in tehnični pogoji tega kombiniranega skupnega davka izpopolnjeni, tem bolje bo rešena naloga, ki je bila postavljena v to reformo. Tako n. pr. more skupni davek na moko istočasno obsegi prometni davek na kruh; prometni davek od živine v klavnicih lahko vsebuje obenem tudi davek na kožo, meso in klobase; skupni davek na nabavke surovin (volne in bombaža), kakor tudi davek za vse njihove izdelke do konfekcije; davek na strojeno kožo (usnje) sme obsegi i davek od vseh usnatih izdelkov; skupni davek od papirja lahko krije davek od vsakovrstnih nabavk papirja do časopisnega papirja in izgotovljenega papirnatega blaga.

S tem se bo dosegla izredna poenostavitev davčne odmere, ki bo dobrodošla tako davčnim oblastvom kakor vsemu narodnemu gospodarstvu. Velik krog oseb bo ostal izven okvira davčnih obvezancev in ne bo dolžan prijavljati davka in voditi posebnih knjig o poslovnem prometu. Ako abstrahiramo od uvoza, bo to veljalo tudi za večino trgovcev. Nadalje bo to veljalo tudi za znaten krog obrtnikov-proizvodnikov, n. pr. za peke, čevljarje, krojače, proizvodnike papirnatega blaga itd.

Ako upoštevamo tudi to, da je med temi mnogo takih, ki ne vodijo knjig ali pa zelo nezadostno, lahko ocenimo, kakšna bo olajšava pri vseh teh poslih za trgovce in obrtnike s tem, da izpadejo iz kroga tovrstnih davčnih obvezancev. Davčna obveza po sistemu skupnega davka na poslovni promet ne bo nalagala vodstvu tovrstnih davčnih knjig in davčni kontrolji posebnih težkoč in bo zato vodstvo takih knjig omejeno samo na številna večja in manjša industrijska podjetja. Kar se tiče manjših proizvodnikov, ki jih kombinirani skupni davek iz gospodarskih ali davčnotehničnih razlogov ne bo mogel zajeti, ostane zanje dosedanji sistem vodstva davčnih knjig, ako njihov promet ne presega 360.000 Din.

Če se bo dovolj izkoristila elastičnost novega sistema, se bo mogla davčna obremenitev lažje prilagoditi posameznim produktivnim panogam gospodarstva. Ta elastičnost skupnega davka bo omogočila, da se odrede različne davčne stopnje, ki bodo različne za podjetja, kjer je koncentrirano več ali manj faz produkcije, tako da bo isto končno blago vedno enako obremenjeno.

Izvoz naših proizvodov in pridelkov tudi v bodoče ne bo obremenjen s tem davkom. Skupni davek tudi ne bo tangiral prevoza blaga preko carinskih področij, ako blago med prevozom po državi ne izgine iz evidence carinskih oziroma železniških in broderskih oblastev. Glede uvoza blaga iz inozemstva bodo izpremembe napram dosedanjemu davčnoformalnemu postopku v soglasju z bistvom skupnega davka. V tem mestu bo najlažje podvreči uvoženo na poslovni promet od uvoženega blaga v cari-

narnice in na uvoznike, s čimer bo tudi vsaka nadaljna oseba v notranjosti do konzumenta oproščena nadaljnje davčne obveze.

Da se pa doseže enaka davčna obremenitev domačega in inozemskega blaga, predpostavlja sistem skupnega davka logično diferenciacijo davčne stopnje povsod, kjer obremenjujejo blago iste vrste poleg skupnega davka še bremena davka na potrebne sirovine, polfabrikate in pomožni material za to blago, ki jih posebej udarja skupni davek. To predhodno obremenitev je treba določiti za vsako vrsto blaga posebej. Tako sledi iz domače stopnje v zvezi s to tako izračunano predhodno obremenitvijo domačega blaga diferencirana stopnja za uvoženo blago.

Jasno je, da mora biti napetost, ki bo obstojala med domačo in uvozno stopnjo, identična s predhodno davčno obremenitvijo istovrstnega domačega blaga. Ta napetost pa ne predpostavlja specialne uvozne dajatve. Ona samo izravnava domače blago z blagom iste vrste iz inozemstva.

Zakonski predlog o skupnem davku ostane ne samo na dosedanjem principu davčne prostosti izvoza, nego gre še dalj. Medtem, ko je bila namreč po dosedanjem zakonu o davku na poslovni promet prepovedana izrecna prevalitev davka, novi zakonski predlog tako prevalitev izrecno dovoljuje osebi, ki ta davek plača. To sta-

Gozdarstvo.

Naši gozdovi so naše največje zakladnice, kjer so shranjeni ogromni zakladi, samo najti in dvigniti jih moramo. Denar prejema po posestniki gozdov, delavci, ki sekajo les, vozniki, industrijalci, nadalje delavci na žagah, lesni trgovci in obrtniki. Dolga zlata veriga, ki se prične v gozdu, se vije preko samujočih žag, ob šumečih srebrnih potočkih, skozi vasi, tja do mesta.

Baš na naši letošnji šumarski in lovski razstavi na ljubljanskem velesejmu, ki se vrši od 31. avgusta do 15. septembra, bomo imeli priliko videti vsa bogastva gozda, kakor tudi način, kako se te zaklade dvigne, da ostanejo plodonosni še v naprej. Šumari bodo prikazali pravilno gojenje gozda. Vsak posestnik bo imel prili-

ko, videti suho seme, seme kako vzkalj, rast mladega in starega drevja, les in zopet cvet in sad. Poleg kakih 150 vrst lesa bodo prikazane zanimive igre prirode, ki se pojavijo večkrat na drevju prav tako, kakor na drugih bitjih in imajo pri človeku žal nepregledne zle posledice. Prikazano bo, kako se les spravlja in vsi najmodernejši pripomočki, ki bodo, če bo šlo tako dalje, kmalu izpodrinili staro orodje.

Iz rok šumarjev prevzemajo les industrijalci. Tudi pri teh bo po možnosti prikazan ves potek obrata. Na razstavi bodo razstavljeni tudi najrazličnejši produkti, o katerih le redkokdo ve, da so iz lesa, da so bili zasnovani v gozdu. Največja atrakcija bodo gotovo nogavice iz svile, pridobljene iz lesa.

Delo strokovne komisije bo tako urejeno, da bodo omenjene naredbe dovršene še v toku tega leta, najkasneje pa do 1. januarja prihodnjega leta, ko bodo stopile tudi v veljavo.

PODPORA ZA OBISK ŠOLE ZA PRECIZNO MEHANIKO NA DUNAJU.

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani hoče omogočiti dvem mladeničem s primerno podporo obisk strokovne šole za precizno mehaniko v Mödlingu pri Dunaju. Šola traja tri leta. Pogoji za sprejem je dovršeno 14. leto starosti in uspešna dovršitev ljudske šole. Potrebno je seveda znanje nemškega jezika. Šola nadomesti učno in dve leti pomočniške dobe. Interesenti, ki bi se zanimali za to šolo in ki bi mogli vsaj del študijskih stroškov pokriti sami, naj se nemudoma zglašajo pisмено ali osebno med uradnimi urami pri Zavodu PO Zbornice za TOI v Ljubljani, Beethovnova ul. 10/II.

Za hmeljarje. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je pozval interese, ki se bavijo z izvozom hmelja, naj mu sporoče svoje naslove, da bi jih mogel dostaviti uvoznim tvrdkam v raznih državah. Naslovi z ostalimi podatki naj se pošiljajo informacijsko-komercialnemu oddelku Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu.

TOČKE DOGOVORA V SINAJI.

Pogodba, ki ureja vprašanja gospodarskega prometa med Jugoslavijo in Rumunijo, stopi v veljavo 1. septembra. Obstoji iz treh delov:

1. v prvem se ureja blagovni promet na podlagi medsebojnih ugodnosti;
2. v drugem se navajajo ugodnosti v veterinarskopolijskem oziru;
3. v tretjem se naznanjajo dogovori o železniškem in rečnem prometu v svrhu olajšanja v blagovni izmenjavi.

I. DRŽAVNA RAZSTAVA LOVSKIH PSOV V LJUBLJANI.

Dne 31. avgusta 1930. se bo vršila v Ljubljani I. državna razstava lovske psod pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja. Razstavo priredi Jugoslovanski kinološki savez v okviru Prve državne šumarsko-lovske razstave. Lastniki čistokrvnih lovske psod naj takoj javijo svojo udeležbo na naslov »Razstava psod — Ljubljana — Velesejem«, da dobe potrebne tiskovine in navodila. Internacijski sodniki. Voznja polovična, brezplačen vstop na šumarsko-lovske razstavo!

Afere radi nerednosti pri izdajanju zdravil za delavce.

Okrožni urad je prišel na sled težkim nerednostim pri izdajanju zdravil zavarovanim članom. — Lekarnarji v preiskavi. Izjava komisarja.

O nerednostih pri dobavljanju zdravil članom OUZD se širijo že dalj časa najrazličnejše vesti. Govorilo se je o raznih aferah, ne da bi se navajalo kaj konkretnega. Naravno, da se je s tem v prav nevarni meri izpodbijalo zaupanje do zdravil, ki so se izdajala na recepte OUZD in do urada samega. Zato je v interesu te socialne institucije same, da se afe-re temeljito razčistijo. Prinašamo o tem članek, ki ga je priobčil »Slovenec« z izjavo, ki jo je dal listu komisar OUZD g. dr. Krek. Članek se glasi:

Med zavarovanci OUZD je že dolgo vladalo gotovo nerazpoloženje proti zdravilom, ki jih prejema na recepte zdravnikov Okrožnega urada za zavarovanje delavcev pri raznih lekarnah. Vzroka za to razpoloženje si vodstvo OUZD sprva ni znalo tolmačiti, dokler ni prišlo na sled številnim nerednostim, ki so se dogajale že skoro od začetka tega leta v gotovih lekarnah z recepti, izdanimi od zdravnikov OUZD. Te nerednosti so zakrivili gotovi lekarnarji, proti katerim je OUZD uvedel številne preiskave. Mnogo teh nerednosti je bilo prijavljenih državnemu tožilstvu in vršile so se že številne razprave. Nekateri podeželski lekarnarji so bili tudi že kaznovani. Proti nekaterim pa preiskava še teče.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev je storil vse, da se je preiskava izvršila najvestnejše, analizo zdravil je izvrševal univerzitetni kemični institut profesorja Sameca. Pri vsej preiskavi pa smo varovali z vso skrajno previdnostjo ugled lekarnarjev in zasledovali le en cilj: korist urada in njegovih članov.

Neka sodnijska razprava proti ovdanemu lekarnarju je n. pr. ugotovila, da je v zdravilu manjkalo 0.71 kalijevega joda. V drugem slučaju je zdravnik predpisal 3 grame kodeina, v zdravilu pa je bilo le 1.75 gr kodeina. Zgodilo se je, da so dobili bolniki v lekarni manjšo količino zdravil, kakor jo je zdravnik Okrožnega urada predpisal. N. pr. je dobil član OUZD samo 8 Burro-tablet, Okrožnemu uradu pa je lekarnar zaračunal 32 tablet. Nekje drugje je Okrožni urad ugotovil, da je lekarna izdala mesto dragih kodeinskih tablet cenejše morfijeve tablete. Več slučajev je tudi, da so bolniki dobili v lekarni mesto predpisane 10% jodove tinkture le 7%, 6% ali 5% tinkturo. Ker je občinstvo o teh aferah začelo vse mogoče govoriti, smo se obrnili na komisarja OUZD, g.

dr. Miho Kreka,

ki nam je izjavil sledeče: »OUZD izdaja letno več milijonov za zdravila. Zavarovanci prejema ta zdravila tako, da jih predpisujejo uradovi zdravniki in na recepte zdravnikov okrožnega urada dobi član v vsaki lekarni predpisano zdravilo. Recept se pridrži in OUZD ga plača. Proti zdravilom okrožnega urada pa so nastali med člani večkratni ugovori, češ, da so ta zdravila manj vredna kot druga, ki jih predpisujejo privatni zdravniki. V javnosti vlada mišljenje, da Okrožni urad pri zdravilih preveč varčuje in da zato uradovi zdravniki predpisujejo cenejša in manj vredna zdravila. To mnenje je napačno. Res je le, da OUZD ne sme razmetavati z zdravili. Vendar pa zdravilo, ki more koristiti članove-mu zdravju, član Okrožnega urada mora dobiti, naj bo zdravilo še tako drago. Tega ne narekujejo samo naloge, služba in namen Okrožnega urada, ampak čisto enostaven račun. Poleg zdravil daje namreč OUZD dela nezmožnim članom tudi hranarino. Čim dlje je bolan član, tem dlje ima pravico do hranarine. Če dobi slabo ali manj vredno zdravilo, je več dni

bolan in dlje prejema hranarino. Manj vredno zdravilo je vzrok, da se bolezen podaljša na tedne in mesece in ves ta čas mora OUZD izplačevati hranarino. Nasprotno pa član z dobrim zdravilom postane hitro delazmožen in prejema urad zanj prispevke. OUZD mora torej stremeti za tem, da člani dobivajo tista zdravila, ki so za konkretno bolezen najučinkovitejša.

OUZD je vedno zasledoval tako postopanje z zdravili. Pritožbe pa niso prenehale in je zato začel temeljito raziskovati vzroke teh pritožb. — Preiskali smo vso našo zdravstveno službo in en del v verigi teh preiskav je bilo tudi ekspediranje zdravil. V našem uradu posluje poseben oddelek, ki ima posla zgolj z recepti in s kontrolo zdravil. Nekateri slučajji so nam dali povod, da smo začeli pregledovati ekspedicijo zdravil od lekarne do lekarne. Žalibog smo morali več slučajev prijaviti državnemu tožilstvu. Tako je prišla ta zadeva v javnost, ne po krivdi OUZD.

Ugotovili so se namreč slučajji, žal le prepogosti, da na recepte Okrožnega urada ni bilo ekspedirano to, kar je zdravnik na recepte zapisal in kar je lekarnar Okrožnemu uradu zaračunal. Član torej ni dobil predpisanega zdravila, da si je bilo zdravilo uradno zaračunano.

Pri tem ne gre za to, kolika je razlika v vrednosti med ekspediranimi zdravili, ampak gre za velik interes našega članstva in končno vse javnosti, da dobim za zdravilo to, kar mi zdravnik predpiše. Tukaj, kjer se mora laik absolutno zanesti na strokovno usposobljenost in vestnost lekarnarja, ni nobena, še tako stroga kontrola odveč.

Kakor čujemo, je imela energična intervencija Okrožnega urada že delen uspeh, zakaj zadnje preiskave ugotavljajo povečini, da lekarne izdajajo na predpisane recepte Okrožnega urada zdravila v redu. Seveda pa še tečejo preiskave proti prejšnjim nerednostim.

DELNIŠKA DRUŽBA ZA PRIREJANJE RAZSTAV IN SEJMOV.

Poljedelsko ministrstvo je dovolilo ustanovitev delniške družbe v Donavski banovini, ki se bo pečala z organiziranjem razstav in sejmov. Družba bo podpirana od ministrstva in od ban-ske uprave. Podobne družbe hočejo ustanoviti v vseh gospodarskih središ-čih Jugoslavije.

TRGOVSKE SOLE IN TEČAJI V OKVIRJU TRGOVSKEGA GREMIJA NA DUNAJU.

Gremij trgovcev na Dunaju ima sedaj pod lastnim vodstvom vse dunaj-ske trgovske akademije ter na teh aka-demijah organizirane eno- in dveletne tečaje, kakor tudi večerne tečaje in druge prireditve. Tako je na Dunaju mogoče, da se vodi komercialni poduk v najtesnejši zvezi s prakso, kar tudi cmogoča, da se ga prilagodi potrebam in željam trgovskega stanu in vzgoji v resni trgovski naraščaj. Gremij organi-zira več abiturijentskih tečajev, ki so pri trgovskih akademijah in trajajo, ka-kor običajno v vseh državah abiturij-entski tečaji, po eno leto. Trgovske akademije imajo 4 letnike in so v rang-u višjih srednjih šol. Absolventi morejo napraviti matura in preiti kot redni slu-šatelji na visoko šolo za svetovno trgo-vino, odnosno po dopolnilnem izpitu tu-di na univerzo. Pri gremiju je tudi dvo-razredna trgovska šola, maturitetni te-čaj, enoletni strokovni tečaj za deklice in več komercialnih strokovnih tečajev, ki trajajo eno leto in so dostopni brez izjeme vsakemu, ki je dovršil 17. leto starosti.

FOSFORITNA NAJDIŠČA V DALMACIJI.

Skupina dalmalinskih rudniških pod-jelnikov se je obrnila na ministra za šume in rude s prošnjo, naj odpošlje strokovno komisijo za proučevanje fos-foritnih najdišč v Žeželju. Najdišča so cenjena na 10 milijonov ton. Za razvoj poljedelstva v Dalmaciji bi bilo izkori-ščenje teh najdišč velikega pomena. Tudi Dalmacija odkriva polagoma svo-ja bogastva.

POSOJILO BEOGRAJSKE MESTNE OBCINE.

Beograjski bančni zavodi so ponudili beograjski mesni občini posojilo v zne-sku 75 mil. Din z 9-odstotnim obresto-vanjem. V Zagrebu primerjajo ponudbo z zagrebškim občinskim posojilom, o katerem smo nedavno pisali in jo raz-lično komentirajo. Banke, ki so ponudbo stavile, so sledeče: Jadransko-podunav-ska banka 15 milijonov, Izvozna ban-ka 10, Beograjska zadružna banka 10, Prva hrvatska štediona 10, Jugoslov. Unionbanka 5, Splošna Jugoslov. ban-čna družba 5, Beograjska podružnica Praške Kreditne banke 5, Beograjski Kreditni zavod 3, Zaslavna banka 3, Tehniška banka 1. Seštevanje nam da samo 67 milijonov; morda so še drugi manjši zavodi z manjšimi zneski vmes, ki pa v dopisu niso navedeni.

UVOZ STROJEV IN ELEKTROTEHNIŠKIH PREDMETOV V JUGOSLAVIJO.

Za presojanje razvoja domače indu-strije nam nudi uvoz strojev, aparatov in elektrotehniških izdelkov gotove oporne točke. Iz sedaj priobčenih po-datkov o uvozu v prvem letošnjem pol-letju posnamemo, da je bil uvoz strojev in aparatov letos znatno manjši kot v isti dobi lanskega leta; njegova vrednost je znašala 220.9 mil. Din. Iz tega je raz-vidno, da so bile investicije industrije letos vsled slabe konjunktore manjše kot lani oziroma v prejšnjih letih. Obratno pa kaže uvoz elektrotehniških predmetov napram prejšnjim letom na-raščanje; znašal je v prvem letošnjem polletju 90.200.000 Din. To nam je do-kaz, da je elektrifikacija Jugoslavije nadalje napredovala. Kakor vse kaže, bo ta številka v tekočem polletju in v bodočem letu znatno večja.

POGOZDOVANJE.

Gozdarsko ministrstvo je naročilo v inozemstvu večje množine mladih sa-dik in jih je s potrebnimi navodili za pogozdovanje izročilo posameznim go-zdarskim upravam. Glavni del so dolo-čili za Južno Srbijo in za Hercegovino. Letos bodo zasadili skupaj dva milijona sadik. Dalje so izšle stroge določbe glede sekanja gozdov itd. Za pogozdo-vanje so bili dovoljeni veliki krediti.

DRUŽBA ZA JAVNA DELA V NEMČIJI.

Ta pred par dnevi ustanovljena druž-ba ima namen, da nadaljuje delo Nem-ške države na polju skrbstva za brez-poselne, s tem da skrbi za vrednote ustvarjajoča dela. Upravni svet bo zelo raznoličen; v njem bodo zastopniki vla-de, gospodarstva, delodajalcev in delo-jemalcev in morda tudi zastopniki par-lamenta in državnega sveta. Družba bo pričela delovati že v kratkem času in bo najprvo izvedla program zasilnih del za bodoče mesece, za kar bo treba ca. 50 milijonov mark. Skušala bo dobiti tudi inozemska denarna sredstva in računati v bližnjih dveh do treh letih na 180 do 200 mil. mark teh sredstev. Pridejo k temu njena lastna sredstva, tako da bo mogla uspešno vršiti svojo nalogo: pre-skrbeti brezposelnim zaposlenost z za-silnimi, vrednoti ustvarjajočimi deli.

Ponudbe, poupraševanja

Tvrdka: David I. Magriso, Salonique, želi stopiti v kupčijske zveze s tukaj-šnjimi tvrdkami, ki pridejo v poštev za izvoz železniških pragov.

Tvrdka: Jefim Garbung, Breslau, Wall-strasse 11, bi rada prevzela zastopstvo in razpečevanje na borzi v Breslavi vseh predmetov za krmljenje živine.

Po svetu

Jugoslavija bo pričela v kratkem s trgovskimi pogajanjimi s Poljsko, Tur-čijo in Albanijo, morda tudi z Bolga-rijo.

V Jugoslaviji je bilo bankovcev v ob-žoku na koncu julija za 5317 milijonov dinarjev.

V Nišu bodo zgradili naprave za kon-serviranje sadja vseh vrst; sadja ne bo-do dobavili samo iz okolice Niša, tem-več tudi iz drugih sadnih okrajev.

Za dela na progi Mataruge—Raška—Kos. Mitrovica so dovoljeni potrebni krediti. Proga Mataruge—Raška bo do-grajena po načrtih v poletju l. 1931.

V Moravski banovini je število zadrug sledeče: 320 nabavnih zadrug, 3218 kreditnih zadrug in 241 produktnih za-drug.

Svojo jugoslovansko tovarno čevljev hoče zgraditi Bača ali v Apalinu ali v Bezdanu; to pa zato, ker leži oba kraja ob Donavi in je odpošiljanje bla-ga lahko.

Okolico Dojranskega jezera bodo kolonizirali in so potrebni krediti že dovoljeni. Kolonisti bodo dobili hiše in potrebna obratovalna sredstva, tudi ži-vino.

Pogajanja o uslanovitvi mednarodne-ga kartela vagonov so tako daleč uspe-la, da se bo sklenil sedaj provizorij, v septembru pa kartel sam. Pripadale mu bodo Francija, Belgija, Nemčija, Svica in avstrijske nasledstvene države.

Borzni krediti v Newyorku so znašali na koncu prvega letošnjega polletja 3230 milijonov dolarjev, lani ob islem času pa 5980 milijonov, torej skoraj še enkrat toliko.

V Angliji gradijo dva parnika velika-na, ki bosta še dosti večja kot največja sedanja prekomorska ladja »Majestic«. Vsaka ladja bo vsebovala 75.000 reg-ton, bo dolga nad 300 m in bo stala 6 milijonov funtov; hitrost na uro bo 30 milj ali nad 55 km.

Obrestna mera v državi Peru je zvi-šana na 9 odstotkov. Tam imajo pa še zmeraj visoke obrestne mere.

Izvoz košunov iz Jugoslavije v Fran-cijo je vsled visoke cene padel; tako poroča jugoslovanski generalni konzul-at v Bordeauxu. Pri primernih cenah bi se dalo prodati v Južni Franciji 500 kosov na teden.

Insolvence v lesni trgovini in prede-lavi v Češkoslovaški se množijo v zad-njem času v presenetljivem številu. Ta-ko je bilo te dni n. pr. otvorjeno porav-nalno postopanje proti starji tvrdki Ig-nac Schmele v Tešinu. Tvrdka ponuja 100 odstotkov, kar je isto kot prošnja za moralorij. Druge insolventne tvrdke pa ne morejo tega napraviti.

Predpisi za zavijanje in sortiranje mesnih produktov, zlasti šunk in salam, so izšli. Pri eksportu se zavojnina in sortiranje strokovno pregleda. Upajo, da bodo na ta način placiranje mesnih izdelkov v inozemstvu olajšali.

Letina v Nemčiji bo po vsestranskih izjavah letos precej slabša od lanske.

Dnevni nakupi zlata po Francoski banki nimajo po izjavi francoskega fi-nančnega ministra nobenega zlobnega namena; dotok zlata v Pariz je neiz-gibna posledica gospodarske kri-ze v inozemstvu, napram kateri se mo-ra videti Francija kot obljubljena dežela.

Prodajni uradi Mednarodne zveze su-rovega jekla (za polfabrikate in nosil-ce) so v nasprotju z drugimi poročili pričeli delovati 1. t. m.

Nemška bombaževa industrija govori o kritičnem položaju; »v nobeni pano-gi tekstilne industrije se sedanja go-spodarska depresija ne izraža tako močno kot v bombaževi industriji.«

Tudi nemška avtomobilna industrija omejuje obratovanje in odpušča delav-ce (Daimler-Benz, Adler i. dr.).

Velika Britanija in Rumunija sta pod-pisali trgovsko pogodbo, ki naj okrepi trgovske stike med obema državama (izvoz rumunskih agrarnih in angleških industrijskih produktov).

Insolvenčni val v Češkoslovaški je od lesne industrije prešel na tekstilno in-dustrijo.

Švedski vžigalični trust v Stockholmu je vsled majhne prodaje v Ameriki v Turčiji in v Indiji svoje delovanje omejil.

Boj na tržišču z umetno svilo.

Sklep delniške družbe J. P. Bemberg, da zniža znatno cene svojim izdelkom, nas spravlja v dvom, tako da ne moremo zaupati vestem holandskega časopisa, ki je baš v zadnjem času pogosto pisalo, da se industrija umetne svile polagoma zopet konsolidira. Baš Bemberg je nasproti cenejšim kvalitetam Viscose trdno vztrajala pri svojih cenah. V teku zadnjih mesecev pa je boj za cene na mednarodnem tržišču umetne svile in pa dejstvo, da se je vsepovsod dajalo prednost cenejšim kvalitetam, privedel do tega, da se je razlika v ceni med izdelki družbe Bemberg in Viscosa kvalitetami še bolj poostрила.

Pri Viscosa-svilah opazamo vedno večje koncesije v cenah, kar je očitno oviralo uspešno prodajo izdelkov družbe Bemberg. Mogoče je, da je družba Bemberg znižala cene tudi radi tega, ker ji je v zadnjem času radi racionalizacije uspelo znižati produkcijske stroške. Toda generalno znižanje cen pri izdelkih družbe Bemberg vendar dokazuje, kako resna je situacija industrije umetne svile. Sicer se je v vseh državah radi znižanih cen doseglo, da so se zaloge pri tvornicah umetne svile zmanjšale, toda še vedno se ni posrečilo prilagoditi produkcijo resnični potrebi, ki je ra-

di svetovne gospodarske krize jako nazadovala.

Ostro konkurenco umetni svili povzroča močno padanje cen naravne svile. V očigled takih razmer so izgledi za mednarodni sporazum v industriji umetne svile dokaj majhni. To nam dokazuje tudi dejstvo, da tvornice umetne svile v vseh državah omejujejo svojo produkcijo, hoteč s tem zmanjšati svoje zaloge, medtem ko se sicer pri uspešnih pogajanjih vsako podjetje trudi, da poveča svojo produkcijo in tako doseže čim večjo kvoto.

Pripomba v zadnjem poslovnem poročilu nemško-holandskega koncerna umetne svile (AKu), češ da je že doseženo ravnotežje med produkcijo in konsumom, je radi znižanja cen družbe Bemberg postavljena v čudno luč. Uprava AKu-koncerna je cenila svetovno produkcijo v l. 1929. na okroglo 199 milijonov kg proti 178 milijonom kg v letu 1928, konsum v letu 1929. pa na 190 milijonov kg proti 140 milijonom kg v letu 1928. Kljub obsežnim omejitvam produkcije pa se zdi, da produkcija še vedno znatno presega konsum v vseh državah, dočim konsum navzlic močnemu nazadovanju cen ni pomembno narasel.

Polletne bilance ogrskih velebank.

Splošna gospodarska depresija je močno pritisnila tudi na razvoj ogrskih bank v prvem letošnjem polletju. V prvi vrsti so se morali vsled poostrene krize zaupanja krediti precej omejiti, kar se pozna v znižanih obrestnih dohodkih. Kljub vobče nekoliko počasnejši tvorbi kapitala so mogli zavodi svoje vloge povprečno pomnožiti, s čimer se je zboljšavala tudi njih mobilnost, zlasti še, ker so vsled denarnotržnega položaja nazadovali tudi kreditorji. Znižanje kreditne svote je viden znak odplačila inozemskega denarja vsled zmanjšane kreditne potrebe ogrskega gospodarskega življenja. Promet v devizah in valutah je vsled zmanjšane zunanje trgovine padel. Hipotekarna kupčija je bila neizenačena; nekateri zavodi so prav dobro placirali, dočim je pri drugih ta panoga popolnoma zaostala. Čisti dobički se giblje-

jo vobče na isti višini kot lani. Od posameznih zaključkov je omenili (lanski zaključki v oklepajih, številke v milijonih pengö): Ogrska Splošna kreditna banka debitorji 208.9 (199.1), hranilne vloge 56.1 (55.3), kreditorji 128.4 (145), čisti dobiček 3.47 (3.48); Britansko-Ogrska banka 72.7 (68.7), hranilne vloge niso navedene, 35.7 (38.9), 1.79 (1.53); Ogrska Eskomplna in Menična banka 46.3 (56.1), 40.2 (38.3), 30.2 (40.5), 1.22 (1.22); Prva Peštanska deželna hranilnica 70.2 (63.5), 96.4 (93), 26.5 (36.7), 2.6 (2.7). — »A Reggel« poroča, da bodo izvedle ogrske banke v jeseni obširne varčevalne odredbe. Prizadeti ne bodo samo mali in srednji nastavljenici, temveč tudi vodilne osebnosti bank. Deloma bodo nastavljenice i. dr. odslovili, deloma pa njih plače in tantieme občutno skrčili. To imenujejo racionalizacijo.

Razstave sejmi

Zagrebski sejem priredi od 13. do 22. septembra t. l. posebno razstavo: Hotel—hiša—kuhinja, nadalje gradbeno razstavo in razstavo prehranjevalne industrije.

Orientalni semenj v Lwowu. — V Lwowu se bo vršil od 2. do 16. septembra t. l. X. mednarodni orientalski semenj.

Razstava za radio in aerohemijo v Bukarešti. Meseca septembra t. l. se bo vršila v Bukarešti v parku Karol mednarodna razstava radia in aerohemije. Poselnikom in razstavljalcem bodo izdajali romunski konzulati vizume na polne liste brezplačno. Tudi so že dovoljeni popustli na romunskih železnicah.

ČEHI KUPUJEJO SLADKORNE TOVARNE V NEMČIJ.

Češkoslovaški, ki je eden prvih sladkornih producentov v Evropi, je prav posebno na tem, da se razmere na sladkornem trgu uredijo. Kakor vemo, so ostali doslej vsi tozadevni sestanki in razgovori brez uspeha. Sedaj je pa pričela Češkoslovaška nakupovati sladkorne tovarne v inozemstvu in upa, da bo s tem pridobila svoji besedi večjo veljavo in moč. Tvrdka Janotta je v ta namen s pomočjo Češke Union banke nakupila nič manj kot osem sladkornih tovarn v nemški Šleziji, ki jih bo odslej ona kontrolirala. V nemških gospodarskih krogih je povzročil ta nakup neprijetno presenečenje, ker vidijo v njem ne majhen odtok nemških dohodkov. — Največ sladkorne industrije v Nemčiji ima Šlezija in pa okolica mesta Magdeburga.

SVETOVNA SLADKORNA PRODUKCIJA.

Prve letošnje cenitve so navajale sladkorno produkcijo z dosti manjšimi številkami kot lani. Sedaj se vidi, da te številke niso bile pravilne. Dr. Mikusch cenil svetovno produkcijo sedaj na 28.82 milijonov ton, kar je le za malenkost manj kot lanska številka 28.88 milijonov ton; trstni sladkor je cenjen na 19.22 mil. ton (lani 19.29), pesni na 9.6 (9.59). Razmerje med trstnim in pesnim sladkorjem je še zmeraj 2 : 1. O. Licht poroča, da se njegova zadnja cenitev o evropski produkciji ni nič spremenila. Obenem ugotavlja, da se je stanje sladkarne pese v zadnjem času zboljšalo.

BANKOVCI NAMESTO ZLATA.

Avstralska vlada, ki hoče preprečiti finančno katastrofo v Avstraliji, se peča sedaj z načrtom, da odstrani zlato rezervno, na kateri sloni kritje bankovcev. Rezervo, ki znaša okoli 25 milijonov funtov, hoče prodati Avstralija Angleški banki ter kupiti za skupiček na londonskem trgu britanske državne papirje; te bi rabila nato za kritje bankovcev namesto »mrtvega denarja«. Povzročitelji načrta argumentirajo, da bi na ta način sicer mrtvo kritje bankovcev dalo na leto 800.000 do 850.000 funtov na obrestih, s čimer bi bilo Avstraliji zelo pomagano.

Izvoz vodenih dinj (melon) iz Vukovara je v zadnjem času prav močno padel. Še pred vojsko so izvozili vagonce vodenih dinj na Dunaj, v Budimpešto, Prago, Dresden, Berlin itd., danes se omeji eksport dinj na majhne kraje, n. pr. Sl. Brod, Virovitica itd. Eksport v inozemstvo je padel v prvi vrsti vsled poslabšane kvalitete; prej so tehtale vukovarske vodene dinje po 20, 30 in tudi po 40 kg, danes dosežejo kvečjemu težo 20 kg.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

Kot na vseh ostalih tržiščih je opazili tudi v deviznih kupčijah nekaj zastoj in je bil v očigled temu tokom prošlega tedna devizni promet na Ljubljanski borzi precej šibak, kajti presegele je komaj 14 milijonov dinarjev, od česar pa je bilo s posredovanjem Narodne banke zaključenega le 1.630 milj. dinarjev dočim je vse ostalo dala na razpolago privatna ponudba.

Več kot tretjino celoletnega prometa izkazuje pondeljki borzni sestavek, ker se je zaključil z največjim v minulem tednu doseženim dnevnim prometom od 5.013 milj. Din, medtem ko je bil v petek 8. t. m. najmanjši dnevni promet — približno 1.911 milj. Din. Ostali borzni sestanki so dosegli povprečni promet od 2 do 2½ milj. Din.

Največ zaključkov je bilo perfekturnih v devizah Curih (4.907) in London (4.253), ker tvorijo skupno skoro dve tretjini celoletnega prometa ter so bili dokaj manjši zaključki v devizah Trst (1.814), New York (1.105), Berlin (1.021), Dunaj (9.606) in končno Amsterdam (0.261). Poleg tega je bila malenkost zaključena v devizi Praga, Budimpešta, Bruselj in Pariz.

Na razvoj devizne kupčije v pretečenem tednu je znatno vplivala tudi očitna baissa vseh tečajev na lukajšnji borzi beleženih deviz, izjemši Curiha, ki je dosledno notiralna bazi 1095.90, ter Bruslja, ki je od pondeljka (7.8860) na torek (7.8905) sicer okrepil svoj tečaj, toda na sredo popustil na 7.8872 in ostal na tej višini do konca tedna.

Izmed ostalih deviz zaznamujejo večje oziroma manjše oscilacije naslednji tečaji: Ceciliramo tečaje z dne 4. in 8. t. m.): Amsterdam od 22.715 na 22.77, Berlin od 13.4825 na 13.465, Budimpešta od 9.8916 na 9.8850, Dunaj 7.9743—7.9672, London je utrpel znaten tečajni padec od 2.3 pocna (274.70—274.47), prav tako New York od 56.28 na 56.245, Trst od 295.35 na 295.10, Pariz od 221.87 na 221.73 in Praga od 167.18 na 167.13.

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Na efektivnem tržišču vlada še vedno neizpremenjen položaj tako v pogledu tečajev posameznih papirjev, kakor tudi glede kupčije same. Edino po delnicah Prve hrvaške štedionice je bilo povpraševanje nekaj močnejše in se je tečaj dvignil za 4 točke, torej na 909.

Zaključena je pa bila v minulem tednu (7. t. m.) samo Kranjska industrijska družba in sicer po tečaju Din 296.—. V Blairovih posojilih ni prišlo na borzi do zaključkov — notiralo pa je 8% v pondeljek 98.—, od torika dalje pa 97.50, 7% pa v pondeljek in torek 87.50, v sredo 87.— in od četrtka dalje zopet 87.50.

Tendenca in zanimanje neizpremenjeno slaba.

Lesno tržišče.

V splošnem se situacija ni dosti spremenila. Pogodba Rusije z Italijo je položaj na lesnem tržišču zopet spravila v nekako nejasnost. V tramariji se iščejo dimenzije za zgradbe in sicer so iskane posebne dimenzije 7/4, 5 in 6 m. Ostali rezan les deske-smrčka, jelka je še na slarem mestu. Povprašuje pa se po remelnih v raznih dolžinah. Drva pridejo v poštev večinoma le rezane 25, 33 in 50 cm in to bukova kakor hrastova.

Z ozirom na bližnjo jesensko izvozno sezono je opazili veliko povpraševanje za prage, hrastove in bukovne. Italija išče samo hrastove, medtem ko je Francija tudi interesirana za bukovne.

Zaključilo se je ta teden: 3 vagonce hrastovih pragov, 2 vagona tramov, 2 vagona neobrobjenih hrastovih plohov, 3 vagonce drv bukovih in 1 vagon oglja.

POVPRAŠEVANJA.

Za jamske svrhe: 300 km. bor. drogov 2.00 ali 2.10 m od 17 do 22 cm v sredini, 300 km. bor. drogov 2.50 m od 18 do 22 cm v sredini, 1000 km. bor. neobrobjenih plohov 2.00 ali 1.60, 1.80, 2.00 m dolžine, od 35 mm (kub. za 32 mm) od 18 cm naprej,

I., II., III. monte sveže blago. Franko vagon nakladalna postaja.

Lipovi plohi I., II. od 40 do 100 mm, od 2 m naprej, od 18 cm naprej. Cena franko vagon nakladalna postaja.

Rezani trami na živ rob: 4 komade 18/18 cm od 4.00 m, 7 komadov 18/25 cm od 7.00 m, 2 komada 24/30 cm od 6.50 m, 4 komade 24/30 cm od 7.00 m, 4 komade 30/30 cm od 8.00 m, vagon bi se kompletiral z deskami ali s trami. Cena franko vagon nakladalna postaja.

Ivagon neobrobjen bukovine v sledečih dimenzijah: Debelina ca. 5 m³ 27 mm, 5 m³ 60 mm, 5 m³ 70 mm, dolžine od 3 m naprej, širine od 20 cm naprej z malo 19/19 cm, I., II. in III. dobava naj bi se vršila v roku dvajsetih dni od dneva zaključka. Cena franko vagon Sušak. Plačljivo proti akreditivu.

Večja množina hrastovih cepanic in okroglic, izključene so drobne pa tudi predebele klade. Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče, ker je roba namenjena za prekomorja.

1 vagon smrekovih desk III., 4 m dolžine, 35 mm debeline, širina od 25 do 40 cm.

1 vagon III., 4 m dolžine, 15 mm debeline, širina od 25 do 40 cm, po možnosti naj bodo debeline reducirane, k enemu vagonu bi se določilo 50 moralov 78/78 in 50 komadov 98/98 mm, dobava takojšnja.

Smrekove deske: 10 m³ 24 mm šir. 25, 28, 30, 33, 36, 38, 40 z malo 19 in 22 cm; 16 m³ 18 mm 25, 28, 30, 33, 36, 38, 40 z malo 19 in 22 cm; 14 m³ 12 mm 19, 22, 25, 28, 30, 33 cm, po možnosti vsake širine enaka količina, forsiranje 36 cm blago I/II z 10/15 % jelke. Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče. Vezava 24 mm po 3 kom., 18 mm po 4 kom., 12 mm po 5 kom., roba paralelna, dobro oštucana, rezana na živ rob. Plačljivo potom akreditiva.

Bukove sveže hlode, ravne rasti, s srednjim premerom 15 cm naprej, dolžina od 1 m naprej. Cena franko vagon meja Postojna tr.

Bukovi remeljčki, brez napak in razpok, v sledečih dimenzijah: 70 cm ali večkrat (multipli) 7×7 cm. Cena franko vagon meja Postojna.

1 vagon lepih hrastovih neobrobjenih hrastovih plohov, kot sledi: 5 m³, 60 mm, dolžina 3.50 m naprej; 4 m³ 40 mm, dolžina 3.50 m naprej; 5 m³, 27 ali 30 mm, dolžina 3.50 m naprej, vse la brez grč in suha roba. Blago bi se odprenilo do 15. prihodnjega meseca. Cena naj se navede franko vagon meja Postojna tranzit.

Več vagonov tramov, uso Trst, blago zdravo in suho, dimenzije 5/6, od 4 do 12 m dolžine, dolžinska medija 7 m. — Cena franko vagon nakladalna postaja.

Večja množina hrastovih drv, rezana na 30 cm dolžine. — Cena franko vagon meja via Postojna tranzit.

25 m³ tise v normalnih dolžinah, 38 mm debeline, od 25 cm širine naprej. Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

Trami: 15 m³ tesanih tramov: 13/16, 5 m dolžine; 13/16, 6 m dolžine; 13/16, 7 m dolžine; 13/16, 8 m dolžine; 20 m³ tesanih tramov: 16/21, 5 m dolžine; 16/21, 6 m dolžine; 15 m³ tesanih tramov: 19/24, 5 m dolžine; 19/24, 6 m dolžine.

Kantinele in morali (remeljni): 8 m³ 38/78, 5 m³ 24/48, 5 m³ 34/49, 5 m³ 28/48, 8 m³ 28/58, 6 m³ 78/78, 6 m³ 68/68, 3 m³ 58/58. — Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

400 komadov škuret 12 mm, fiksne širine 18 cm; 1100 kom. škuret 12 mm, fiksne širine 25½ cm; 50% smreke, kompletirani z deskami 24 mm, od 16 cm šir. naprej. Franko vagon meja Postojna.

1 vagon desk, 24 mm, lepe, I., II., III., od 16 do 21 cm z 80% smreke paralelno dobava 10 dni.

Bukovina parjena: v debelinah 50, 60, 70, 80 in 90 mm, od 2 m naprej, s 15% kratke robe in sicer: 10 m³ I. in 10 m³ II. — Cena franko vagon Sušak pristanišče, plačljivo potom akreditiva.

1220 komadov smrekovih hlodov: 300 kom. premer 22, 23 in 25 cm, 6 m dolžine; 200 komadov premer 22, 23 in 25 cm, 5 m dolžine; 360—400 komadov premer 25 cm, 5 m dolžine; 360 komadov premer 18 do 20 cm, 6 m dolžine. — Cena franko vagon nakladalna postaja.

Rezana jelovina, tombante (I./IV.): 2500 komadov 18 mm × 19—30 cm, 4 m dolžine.

Rezani rdeči bor: 200 komadov 58 mm × 25 cm, 6 m dolžine; 400—500 kom. 48 mm × 25 cm, 48 mm × 28 cm, 6 m dolžine; 25 cm × 25 cm, 22 cm × 22 cm, 20 cm × 20 cm, 8 m dolžine; 68 mm × 19 cm, 68 mm × 22 cm, 4 m dolžine. Cene naj se glase po vagon meja Djerdjelje.

Rabi se vsako množino bukovih metlišč, ca. 25 do 30 vagonov, v uzelnih dimenzijah. Cena franko vagon meja via Postojna tranzit. Borovi brzjavni drogovi, dolžina 6.50 m, premer v vrhu 10/11 cm, dobava takojšnja. — Cena franko vagon meja. Plačljivo potom akreditiva.

100 do 120 m³ desk, 20 mm, smreka, jelka, 4 m, tombante, prizmiranih na 23, 29, 33 cm. — Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

PONUDBE.

Trami ca. 1000 m³, cena franko vagon meja Postojna tranzit. Hrastovi nežamani plohi ca. 30 m³ od 50 do 100 mm debeline, 2—4 m dolžine, blago suho, zdravo. — Cena franko vagon nakladalna postaja.

6 vagonov jelovine, same lepe III., 4 m, od 15 cm naprej, s sledečimi debelinami: 12, 18, 24, 28, 38, 45, 48 in 58 mm. — Franko vagon nakladalna postaja.

Trami: 55 m³ 5/6, 6/7, 6/8, 7/8, 4, 5, 6, 7, 8 m. Suho, teža m³ 500 kg. Franko vagon nakladalna postaja pri Boh. Bistrici.

40 m³ jelovih metlišč 27/27 mm, 1 m — ostrorobo, lepo izdelano in suho.

Borovi pragovi francoskega tipa 14.000 komadov.

5 vagonov orehovitih hlodov od 40 do 34 cm, od 35 do 39 cm, od 40 do 45 cm, od 46 do 49 cm in od 50 cm naprej, od 2 m naprej eventualno 15% od 1.50 do 1.90 m. Franko meja.

10 m³ desk jelovih 12 mm 8 do 12 cm; 10 m³ desk jelovih 24 mm 8 do 12 cm — nično.

Bukove dilce: 120—150 m³ 38 mm I., II.; 100 do 120 m³ 38 mm III. in kratko; 20 do 30 m³ 27 mm III. in kratko; 8—10 m³ 27 mm I., II.; 25—30 m³ 50—100 mm III. in kratko.

Zitni trg.

Kupčija s pšenico je v minulem tednu nekoliko popustila, ker je konzum preskrbljen za nekaj časa in upa, da bo nakupil pšenico iz druge roke cenejše, če se bolj rezervirano zadrži. — Tendence na inozemskih borzih je tudi slaba in čeprav producent ne nudi svojega blaga in so dovozi pšenice prva slabi, izgleda, da bo druga roba morala ceneje oddati blago, če bo hotela robo sedaj placirati.

Situacija je lrenolno precej nejasna. V splošnem je v Evropi pridelek pšenice veliko manjši od lanskega leta in bo prekoceanški uvoz pšenice vsekakor potreben. Kakšen vpliv bo imela v splošnem slaba letina koroze na razvoj cene pšenice, bo pokazala bližnja bodočnost. Za krmila je že sedaj veliko večji interes kot v minulem letu v tem času. Zanimivo je tudi, da se krušne pšenične moke in pa krmilne moke sedaj veliko lažje oddajo, kot v mesecih pred željivo. Vsekakor bo pšenica v poznejših mesecih na ceni pridobila, če se izkaže izpadek letine pri korozi za tako visok, kakor je danes ocenjuje. — V splošnem prevladuje mnenje, da bo koroze 40 do 50% manj od lanskega pridelka, pri čemur je stanje v Slavoniji slabo, v Sremu dobro, v Bački srednje dobro in v Banatu srednje.

Zanimanje za pivovarski ječmen je v poslednjem tednu nekoliko popustilo. Tudi za oves ni več toliko povpraševanja. Koroza se pa še vedno išče in je reden izvoz v Avstrijo in Češko.

V minulem tednu je bilo zaključeno na Ljubljanski borzi: 7 vagonov pšenice in 4 in pol vagona koroze.

Cene so bile sledeče:

Bačka nova pšenica: 80/81 kg, 1% prim., mlevska voznina, slovenska postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 242.50 do 245.50.

Bačka nova pšenica: 79/80 kg 2% prim., mlevska voznina, slovenska postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 237.50 do 240.—

Bačka nova pšenica: 78/79 kg, 2% prim., mlevska voznina, slovenska postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 232.50 do 235.—

Nova bačka rž: 72 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 170 do 172.50.

Novi spomladanski ječmen, pivovarski: 69/70 kg, promptna dobava, plačilo v 80 dneh, Din 220 do 222.50.

Novi ozimni ječmen: 66/67 kg promptna

dobava, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, Din 185/187.50.

Novi oves baranjske provenience: slovenska postaja, dobava v prvi polovici avgusta, plačilo v 30 dneh, Din 210 do 215.

Bačka koroza: suha, zdrava, rešetana, promptna dobava, plačilo v 30 dneh, Din 185 do 187.50.

Bačka nularica iz stare pšenice: slov. postaja, plačilo v 30 dneh, Din 405 do 410.

Bačka nularica iz nove pšenice: slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 395 do 400.

Tečaj 13. avgusta 1930.	Povprečje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22.71
Berlin 1 M	13.445	13.475
Bruselj 1 belga	—	7.8806
Budimpešta 1 pengő	—	9.8840
Surih 100 fr.	1094	1097.40
Dunaj 1 šiling	—	7.9639
London 1 funt	—	274.42
Newyork 1 dolar	—	56.23
Paris 100 fr.	—	221.65
Praga 100 kron	—	167.07
Tret 100 lir	—	295.08

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznourstno žganje, moko in
deželne pridelke, raznourstno
rudninsko vodo.
Lastna pražarna za kavo in
mlin za dišave z električnim
obratom.
Ceniki na razpolago.
Telefon št. 2666.

KRIZA V ŠVICARSKI INDUSTRIJI UR.

Tudi tej industriji svetovna gospodarska kriza ni prizanesla. Njena kriza je splošna in je dovela do skrčenja normalnega delovnega časa do 30 odstotkov. Vrednost eksporta ur in sestavnih delov v prvem lanskem polletju je znašala 131 milijonov frankov, letos v istih mesecih pa 112.2 milijona. Diferenca je 18.8 mil. frankov ali nad 14 odstotkov.

IZREDNO NARAŠČANJE DEVIZ PRI AVSTRIJSKI NARODNI BANKI.

V zadnjih treh mesecih je mogla Avstrijska Narodna banka zaznamovati tako izreden prirastek v inozemskih plačilnih sredstvih, da je njena devizna lastnina narasla na 912 milijonov šilingov. To pomeni napram isti dobi lanskega leta prirastek 30 odstotkov. V

lanski jeseni je padla devizna zaloga včasih pod 700 mil. šil.; šele v decembru se je pojavil zopet večji dotok. Tujška sezija je letos posebno dobro učinkovala. Vrhutega je ponudba na kratkoročnih kreditih v zadnjem času še nadalje zelo velika. Skupiček iz posameznih trans zveznega posojila v gornji svoti 912 mil. šil. ni vsebovan. Razmerje kritja pri Narodni banki se drži nad 80 odstotkov; že v mesecu juniju je naraslo kritje na 93 odstotkov in se bo v avgustu brez dvoma še zboljšalo.

Tržna poročila

LJUBLJANSKI ŽIVILSKI TRG

dne 13. avgusta 1930.

Kljub dežju je bil dovoz blaga na živilski trg zelo velik, zlasti mnogo so pripeljali zelenjave in sočivja, dočim sadja ni bilo posebno mnogo. Gob je še vedno dovolj, zlasti jurčkov, ki pa imajo kar stalno ceno. Prodajali so merico jurčkov za vlaganje po 6 Din, jurčke za kuho po 5—6 Din merico, lisčke, mavrohe in kremelje po 2—3 Din liler. Malin je še vedno dosti, za robide se je sezona pričela, za borovnice je pa že skoro končana. Prodajali so maline po 6 Din kg, robide po 2, borovnice pa po 3 Din liler. Domača jabolka so bila po 4—6, domače hruške ludi po 4—6 Din. Banačani so imeli davi na trgu predvsem sočivje, od sadja pa samo slive, ki so jih prodajali po 4 Din kg. Bizeljsko grozdje so prodajali po 10, črno dalmatinsko pa po 7 dinarjev kg. Domačih breskev še ni, inozemske so prodajali od 16—28 Din kg po kakovosti. Precej se je pocenilo sočivje. Banaški fižol v stročju so prodajali po 2 Din kg, domačega pa po 3 do 4 Din, kifelčarja 4—5, krompir po 1.25 Din kg, paradižnike po 4 Din kg, papriko 3—4 komade za 1 Din ild. Na trgu so se tudi pojavile brusnice, ki jih prodajajo od 10—12 Din kg. Salata je razmeroma poceni. Jajca prodajajo po 0.75—1.25 Din komad po kakovosti, vendar je opažati tendenco naraščanja cen. Domač sir so prodajali na trgu po 24—28 Din kg. Kupčija je bila zelo živahna.

MARIBORSKO SEJMSKO POROČILO.

Na svinjski sejem dne 8. avgusta 1930 je bilo pripelanih 335 svinj in 2 kozi; cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 5 do 6 tednov stari, komad 135 do 150, 7—9 tednov 200 do 250, 3—4 mesece 300 do 350, 5—7 mesecev 450 do 500, 8—10 mesecev 650 do 850, 1 leto 900 do 1000 Din. 1 kg žive teže 11—13 Din, 1 kg mrlve teže 15 do 17 Din. Prodanih je bilo 86 svinj.

Dobava-prodaja

Ponudbena licitacija za zgradbo na reki Muri. Ker prva licitacija za oddajo gradbenih del na reki Muri, razpisana od Terenske tehnične sekcije za regula-

cijo Mure v Mariboru po nalogu kr. banske uprave Dravske banovine št. 209/51 ni uspela, razpisuje ista na podstavi čl. 86—98 zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1930 in njegovih izpremembah odnosno dopolnitev za prevzem in izvršitev zgradb na reki Muri v skrajšanem roku 10 dni, drugo javno pismo ofertalno licitacijo na dan 22. avgusta 1930 ob 11. v pisarni Terenske tehnične sekcije za regulacijo Mure v Mariboru. Istotam se lahko vpogledajo med uradnimi urami potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki.

Razpis. Z odobritvijo kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani z dne 5. julija 1930, VI. št. 13.292, razpisuje uprava banovinske Splošne bolnišnice v Ljubljani po zakonu o drž. računovodstvu (člen 86—105, oddelek »B Pogodbe in nabave«) v skrajšanem roku 15 dni prvo pismo ofertalno licitacijo, in sicer: na dan 21. avgusta 1930 ob 11. dopoldne za: 1. dobavo 25 štedilnikov-pregrevalnikov (16 večjih in 9 manjših tip) za pregrevanje posode s plinsko kurjavo; 2. dobavo 25 umivalnikov za posodo (16 večjih in 9 manjših tip); 3. popravilo starega parnega kotla (zamenjava kotlovnih cevi, varjenje, opiljenje, preizkušnje in montaža); 4. dobava aluminijaste transportne posode za jedila (iz kuhinje na oddelke); 5. dobava 40 posteljnih omaric in 40 ročnih dvigal za bolnike v posteljah (»Bettgalgen«); na dan 22. avgusta 1930 ob 11. dopoldne pa za: 6. dobavo mostne tehtnice; 7. podaljšanje obstoječe kanalizacije do Ljubljane; 8. popravilo ravne lesenocementne strehe nad šivalnico, kotlarno in skladiščem premoga v bolnici; 9. popravila in pleskanje strešnih žlebov na vseh poslopih bolnice.

Dobave: Gradbeno odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 19. avgusta t. l. ponudbe za dobavo raznih desk, furnirjev in ročajev ter za dobavo vreč iz jute za cement. Pri Direkciji državnih železnic v Subotici se vrši dne 2. septembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave materiala za gornji ustroj. Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 3. septembra t. l. ponudbe za dobavo dvigal za premog. Pri direkciji državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 3. septembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave signalnega materiala. — Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja odpadkov od železa, gumija itd. se bo vršila potom ustmene licitacije dne 2. septembra t. l. pri Avtokomandi IV. armijske oblasti v Zagrebu. Predmetni oglaš je v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Oddaja popravil pri poslopih stalne vojne bolnice v Ljubljani. Dne 25. avgusta t. l. se bo vršila v pisarni referenta inženierije Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija za oddajo popravil na poslopih stalne vojne bolnice v Ljubljani. — Predmetni oglaš je v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

VELETRGOVINA
kolonijalne in špecerijske robe
IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Račune, memorandume, cenike, naročilnice v blokli s poljubnim številom listov, kuverte, etikete in vse druge komercijalne tiskovine dobavljajo hitro po zmernih cenah.

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23
TELEFON 2552 — Za večja naročila zahtevajte proračun!

Dr. Krek Miha

javlja da je odprl

ADVOKATSKO PISARNO

v Ljubljani
Miklošičeva cesta 21

nova hiša Vzajemne zavarovalnice — Telefon 2912

- KNJIGOVEZNICA -
K. T. D.
LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6
II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE	ODJEMALNE
ŠTRACE	KNJIŽICE
JOURNALE	RISALNE
SOLSKKE	BLOKE
ZVEZKE-MAPE	I. T. D.

Trgovci! Naročajte in širite **Trgovski list**